

חשיפה רפואית א' – סילבוס הקורס

מסגרת הקורס

- ← **רכזי הקורס:** ד"ר מאיה וולף, ד"ר דוד רותם
- ← **אוכלוסיה:** תלמידי שנה א', המסלול השש שנתי לרפואה
- ← **תדירות:** אחת לשבועיים (כ-8 מפגשים בסמסטר)
- ← **יום ושעות:** יום ג' בין השעות 8.00-16.00
- ← **שעות שבועיות:** 6
- ← **מספר סטודנטים כולל:** 70
- ← **מספר סטודנטים בקבוצה:** 4-5

תיאור הקורס

הקורס חשיפה רפואית הינו קורס הנלמד בשנים הפרה קליניות, שנים א' וב', אחת לשבועיים, בימי ג' בשעות 08:00-16:00 (כ-8 מפגשים בסמסטר) ונולד מתוך רעיון לאפשר הצצה אל הפרקטיקה הרפואית, המורכבות שבה ונושאים רלוונטיים ברפואה המעשית כבר משנת הלימודים הראשונה. הקורס, שהינו התנסותי וחוויתי, כולל 2-3 מפגשים להרצאות בסיסיות להקניית כלים לקראת החשיפה למחלקות, ולאחריהם מפגשים בשדה הקליני-טיפולי עם צוותים מטפלים, מטופלים ובעלי תפקידים במערכת הבריאות. בקורס ניתן דגש מיוחד לשיחות של סטודנטים עם מטופלים, בני משפחותיהם וצוות מטפל וכן חשיפה לפרקטיקה הרפואית בשטח על היבטיה השונים.

השנה הראשונה ("חשיפה רפואית א") תוקדש להיכרות ראשונית עם המערכת הרפואית ורכישת עקרונות בסיסיים בעבודה במסגרתה. במהלך שנה ייחשפו הסטודנטים לרפואת בית חולים ויכירו את מחלקות הליבה הבאות: פנימית/גריאטריה, ילדים, כירורגיה, רפואה דחופה (מיון) ונשים. דרכן הם ילמדו מיומנויות תקשורת בסיסיות עם המטופלים והצוות, ירכשו כישורים בין אישיים, יתנסו במודל של דיון קבוצתי, עבודה בשותפות ויפתחו את יכולותיהם הרפלקטיביות.

בשנה השנייה ("חשיפה רפואית ב") יורחב מעגל החשיפה לשדות קליניים נוספים שאינם בית החולים כגון רפואת קהילה בתחומיה השונים וכן מוסדות טיפול מגוונים באוריינטציה רפואית.

מטרות הקורס

1. היכרות ראשונית עם המערכת הרפואית.
2. הקניית ידע ומיומנויות בסיסיות בטיפול במטופל ומשפחתו.
3. חשיפה ראשונית למחלקות תוך התנסות חווייתית בתחומי הרפואה השונים.
4. פיתוח מיומנויות בסיסיות בתקשורת ועבודת צוות.
5. עידוד לסקרנות ולמידה תוך רכישת כישורים רפלקטיביים.

פירוט מטרות הקורס

1. היכרות ראשונית עם המערכת הרפואית:

- ← היכרות עם ההתנהגות המקצוענית המצופה מסטודנט לרפואה ומרופא בהמשך הדרך.
- ← הבנת מורכבות מערכת היחסים ומערכת התקשורת רופא-מטופל, רופא-צוות, מטופל-צוות.
- ← היכרות עם סביבת העבודה הבסיסית של הרופא- ביה"ח, מרפאה, חדר ניתוח.
- ← היכרות עם מחלקות ליבה בסביבת ביה"ח בנוסף למחלקת האם של המדריך.

2. הקניית ידע ומיומנויות בסיסיות בטיפול במטופל ומשפחתו:

- ← פיתוח מסוגלות לנהל מפגש רפואי עם מטופל
 - ניהול מפגש שהמטופל במרכזו.
 - מתן כבוד, בירור והבנת נקודת מבטו של המטופל תוך זיהוי והתייחסות לרגשות החולה, משפחתו ולרגשותיו שלו.
 - בירור מלא ויעיל של הבעיות הרפואיות בראיה הוליסטית.
 - יכולת הסבר והבהרה המובנת למטופל.
 - סיכום המפגש וקביעת תוכנית מוסכמת.

- ← פיתוח רגישות ומיומנות בטיפול בין תרבותי
 - זיהוי בעיות רפואה ובריאות בהקשר תרבותי, ביו-פסיכו-סוציאלי, רוחני ודתי.
 - פיתוח מיומנות לניהול מפגש עם קבוצות מרקע חברתי ותרבותי שונה.

3. חשיפה ראשונית למחלקות תוך התנסות חווייתית בתחומי הרפואה השונים:

- ← חשיפה לצוותים מטפלים, מטופלים ובעלי תפקידים בחיי היומיום בקליניקה.
- ← הכרת פרוצדורות נבחרות.
- ← השתתפות בפעילות קלינית בשדות השונים.

4. פיתוח מיומנויות בסיסיות בתקשורת ועבודת צוות:

- ← ביטוי אחריות ואמינות כלפי קבוצת העמיתים, המדריך והמטופלים.
- ← זיהוי גישות שונות של עבודת צוות, ואת יתרונותיהם וחסרונותיהם.
- ← הקשבה בפתיחות למגוון דעות.
- ← ביטוי דעות ותפיסות אישיות בבהירות.
- ← שימוש בכללי משוב חיוביים ואפקטיביים.
- ← הבנת עקרונות בסיסיים בעבודת צוות רב מקצועי.

5. עידוד לסקרנות ולמידה תוך רכישת כישורים רפלקטיביים:

- ← הדגמת מודעות עצמית ויכולת רפלקטיבית
 - "ניטור עצמי" – של תחושות, רגשות ומחשבות לפני, במהלך, ואחרי מפגש.
 - יכולת תיאור והסבר של התנהגות, מחשבותיו ורגשותיו לפני, במהלך, ואחרי מפגש.
 - יכולת ניתוח והסבר רטרוספקטיבי של התנהגותו ושל אירוע.
 - יכולת לרכוש ולהסביר תובנה חדשה על הסיטואציה ועצמו.

← עמידה במטלות המצופות ושאיפה לשיפור מתמיד בביצוען:

- נוכחות מלאה.
- הגשת המטלות בזמן ובמידת הרצינות הראויה.
- מתן וקבלת משוב באופן מכבד.
- פתיחות וסקרנות לשאול, ללמוד ולדעת.

לוח זמנים

בכל סמסטר יתקיימו 2-3 מפגשי מבוא ראשונים בפקולטה משותפים עם רכזי הקורס להעברת תכנים מקדימים וכלים שימושיים לחשיפה במחלקות. לאחר מכן יתקיימו 5 מפגשים קליניים במחלקות הלימוד, בקבוצות קטנות וקבועות וכן מפגש סיכום. לוח הקורס המפורט הכולל את תאריכי המפגשים המדוייקים וכן מסמך חלוקה מסודרת לקבוצות יסופקו בנפרד בתחילת הקורס.

חובות הקורס

- **חובת נוכחות** – ככלל אין אישור להיעדרות מלבד היעדרות מסיבה מוצדקת לדעת המדריך/ה. במקרה של היעדרות נדרש להשלים את המפגש על פי תכנית שתאושר ע"י המדריך/ה באותה תחנה. תוכנית זו יכולה לכלול: התלוות למדריך/ה בעבודה במחלקת האם, ביקור במרפאה בקהילה, ביצוע יום תורנות נוסף על תורנות החובה וכדומה.
- **ביקור בתורנות** – על התלמיד/ה מוטלת החובה לבצע ביקור במשמרת ערב או לילה בחדרי מיון (ילדים, פנימית, טראומה, חדר לידה, או מיון כירורגי אחר כגון אורתופדיה). על פי תיאום מראש של המדריך/ה עם הרופא התורן. במהלך התורנות יתלווה התלמיד לרופא התורן במשמרת ויצפה בעבודתו. בסיום יידרש הסטודנט לסכם חוויה ייחודית שעברה עליו במהלך התורנות. החובה היא לקיום תורנות אחת במהלך השנה. ניתן לבצע תורנויות נוספות למעוניינים בתיאום המדריך.
- **ביצוע מטלות** – כל תלמיד/ה בקורס נדרשים להגיש מטלה קצרה אחת בכתב בכל סמסטר, הכוללת הן תכנים אובייקטיביים והן תכנים סובייקטיביים-רפלקטיביים. ישנה אפשרות בחירה בין המטלות השונות כך שעל התלמיד/ה האפשרות להחליט אילו מטלות מבין המטלות המוצעות ברצונו/ה להגיש.
- **מילוי משוב** – המשוב יינתן לכל הפחות אחת לסמסטר, בכתב, והמענה עליו יהיה אנונימי.

מרכיבי הצייון הסופי

מרכיב	פירוט	אחוז מהצייון הסופי
מטלת סמסטר א'	מטלה בכתב הכוללת מספר חלקים למענה. על המטלה להיכתב ברצינות הראויה ולהיות מוגשת בזמן. לנוחיותכם המקסימלית ישנה אפשרות בחירה מבין מספר מטלות שונות.	35%
מטלת סמסטר ב'	מטלה בכתב הכוללת מספר חלקים למענה. על המטלה להיכתב ברצינות הראויה ולהיות מוגשת בזמן. לנוחיותכם המקסימלית ישנה אפשרות בחירה מבין מספר מטלות שונות.	35%
הערכת המדריכים	רכיב הערכת המדריכים מביא לידי ביטוי את ההתרשמות מכם במהלך כל מפגשי הקורס. המרכיבים המשפיעים על הערכה זו כוללים התייחסות ראויה ומכבדת לקורס ולתכניו, למטופלים, לצוות הרפואי ולחברי הקבוצה, השתתפות רצינית ופעילה במהלך השנה, ונוכחות במפגשים ובתורנות.	30%